

Romano Guardini
DVA NAGOVORA ZA VJENČANJE

Dragi prijatelji!

S današnjim danom za Vas završava priča koja je dugo vremena kolala okolo.

Njezini počeci gube se u sjeni prošlosti. Eto nastale su obitelji na raznim mjestima svijeta, a iz njih je proizišlo dvoje ljudi. Od tih dvoje svatko je najprije tražilo svoj put i bavilo se svojim poslom. A jednog dana su se našli, pa su shvatili kako pripadaju jedno drugome... To sve je višestruko isprepletana priča koja ima svoju vanjsku i nutarnju, lijepu i tešku stranu, a ono najbitnije znaju samo oni kojih se ona tiče.

Makar to što se u toj priči dogodilo i bilo tako intimno i duboko, ipak je to bilo prikriveno velom za nešto što je još dublje i intimnije: za Božje djelovanje. Bila je to njegova volja - a uvjerenje da tu zbilja upravlja Božja volja, da korijeni te međusobne pripadnosti stvarno leže u njegovoj vječnoj mudrosti i ljubavi spadaju u bit baš ovog susreta - Božja je volja bila da se tih oboje ljudi trebalo pronaći, jer je Bog imao planove za njih. U njima bi život morao iznova početi i s njima bi se moralo sve dogoditi što se zove ljudskim životom. I upravo u tom, u tom proživljavanju ljudskog bića oni bi morali pripremiti mjesto kamo bi moglo doći Njegovo kraljevstvo. Jer Božje kraljevstvo uvijek dolazi, probija se i traži gdje mu čovjek nudi prostor da može prispjeti...

Tako Vas je On izabrao da Vi u svom savezništvu, u svojoj sudbini, u svojoj kući i u svojoj djeci stvorite mjesto Njegovu kraljevstvu da ono tu može rasti onakvo kakvo ono i jest: kraljevstvo Njegove milosti, Njegove ljubavi, Njegova mira.

To događanje došlo je sada kraju. Ali taj kraj je uistinu novi početak, početak u svojoj punini te riječi. Ponesite sa sobom tu riječ o svetom početku kao miraz s ovog oltara. U knjigama se najčešće događa da završi priča koju one pripovijedaju o ljubavi, kad se oboje ljudi osvjedočilo u svoje savezništvo. Onda se knjiga zatvara. Zapravo ona se opet otvara. Ili otvara se nova, pa počinje nova priča: priča o hrvanju one ljubavi sa stvarnošću.

Zaručnička je ljubav velika, a ona to mora biti, inače ona ne bi imala snage da privuče dva života u jedno; da rukuje zglobovima u kojima je svaki bio za se; da ih odvoji od njihova urođenog, sraslog središta i postavi u novi poredak. Zaručnička ljubav ima snagu pretvorbe, moglo bi se reći, začaranosti. Ona sve stavlja u ljepše svjetlo, prije svega čovjeka na koga se ona odnosi. Ona ga ponovno nadograđuje iz druge više sfere za koju ona ima ključ. To je njezina tajna i njezino pravo, i to je ispravno, inače čovjek ne bi našao hrabrost da se otvori i da se spusti u to područje početka s drugim. No, ta ljubav ima svoje vrijeme i iz tog vremena mora nastati nova ljubav koja je oporija, ali ipak dublja i veća: bračna ljubav. A i ona može dovesti do pretvorbe, ali druge vrste.

Od ovog sata koji sada proživljavate počinje uzmicati opčaranost. Oboje povezanih ljudi počinju jedno drugog sve više upoznavati. Stvarnost se vidi i osjeća... Što se krije u čovjeku, izići će malo pomalo na vidjelo. On ne postoji već unaprijed dovršen, on to biva. On nije naprosto proziran kao bilo koja stvar nego živi slojevito, svodi se sve dublje na zadnji element. Iz takvih izvora izbija i ostvaruje se njegovo biće. Iz tog pomalo izlazi na vidjelo što se krije u čovjeku: otkriva se, stupa pred drugoga i kaže: Ja sam takav.

Pa i život najprije postupno pokazuje što je on sam (život). Samo se pomalo razmotava ono što se nalazi u njemu nepoznato i neobično, nemilosrdno i teško.

Iz dana u dan nadolazi događaj i stvarnost pred čovjeka i u svemu tome otkriva se što je u čovjeku. Tada nastaje opčaranost, pa ljubav dolazi pred tu čistu stvarnost. Hoće li se ona zaustaviti pred tom stvarnosti - to je onda odluka.

Ako ona tako nadzire drugoga, možda nekad sasvim iznenada, u izljevu strasti - i potresno pita: "Je li to u tebi, za koga sam mislio da te poznajem?".... ili ako neki dosadni sat pruži hladan, jasan pogled kao što ga samo indiferentnost može pružiti, ili ako izbije neki posebni, neznatni ili banalni ili odurni

potez, a ona razočarana do u dno duše pogleda na drugoga: "Znači, takav si ti?"...ili ako se pomalo otkrije što je bilo u vezi s drugim, u tom čitavom životnom sklopu što je bio sastavljen, njegove granice, njegovi zahtjevi, njegove nemogućnosti, pa mu ljubav predbaci: "To nisam znao! Nisam tako mislio!"

Ako se to dogodi, onda dolazi odluka, koja mora paziti da ne postane svijetom koji ne donosi ploda. Ali, ako je ona povezana s početkom, s korijenom, s Bogom, može se uspraviti iz te snage i iznova započeti život. Počinje nova pretvorba koja ništa više nema u sebi od čari. Njezina najdublja moć je poštenje, vjernost i strpljivost. Ona prihvaća stvarnost: drugoga kakav već jest, veliko i malo, teško i veliko, izvanredno i svakidašnje. Ta ljubav ne želi neki privid, pa makar on bilo lijep, nego stvarnost. To je njezina bit. Ona prihvaća tu stvarnost kakvu joj već dan donese. Ona nikad ne prestaje s takvim postupanjem. Jer drugi još nije dovršen, i to tim manje što je životniji. Što dublje on živi, to kasnije prestaje pretvorba i obnavljanje. Tako ga ljubav mora sve više iznova prihvaćati, inače bi mu ona uskratila rast i proglasila ga dogotovljenim. Tim više ona govori: "Budi svoj i postani ono što moraš. Ja sam spreman, pa ti uvijek iznova moraš bit voljen/a!"

U tome da bračna ljubav prihvaća tu stvarnost uvijek, petkom i svetkom, ispunja se njezina pretvorba. U tom procesu pretvorbe ide druga priča; ona na koju je Bog zapravo mislio sakramentom ženidbe. Ukoliko bračna ljubav prihvaća drugoga onakva kakav on jest, ne onakva kakvim ga je ona zamišljala, ona se ne umara i ne dosađuje zbog drugoga, nego iz dana u dan ponovno prihvaća; ona ne misli da ga posjeduje savršena, nego ga uvijek ponovno dobiva - u tom, u vjernosti i strpljivosti ona postaje bračnom ljubavlju. Ova je dublja nego ona (zaručnica), jer se ulažu dublja područja nutrine; ova je čistija nego ona, jer dolazi iz slobodnije nesebičnosti; ova je jača jer u sebi ima tajnu svladavanja i snagu vječnosti. I u tom postaje Božjim kraljevstvom.

Dragi prijatelji!

Što se vama danas događa, to je početak. Samo "početak" ne znači da nečega nije bilo dosad, pa ga odsad ima; nego (znači) on je otajstvo. U njemu život otvara oči, ulazi u sama sebe i ide dalje. Pa ako je taj početak čist i jak, onda je u njemu već sva punina budućeg događanja... Na kraju opet stoji nešto znakovito: dovršenje. Ni ono ne znači da je nečeg dosad bilo pa da sad prestaje; i dovršenje je otajstvo da je to životno došlo do svoje punine; postalo je što mu je bilo primjereno, ukoliko je stvarno postalo, a nije što više sebe rasulo ili promašilo, pa sad samo prestaje. Ali to ispunjenje ne znači samo tako-mnogočega, nego da je to životno na svom "kraju" postalo "ispunjeno", opečaćeno i važno, "definitivno važno"...

Ali između početka i dovršenja nalazi se razdoblje događanja i polje borbe. Ako je početak bio čist, on ne prolazi u trenutku kad je to životno započelo, nego se uprisutnjuje u novonastalom. To životno uporno ide dalje od svog početka u razvoj, u stvaranje, u borbu. Ako je taj početak bio jak, on se nastavlja. On ne ostaje samo na polaznoj točki i ne zaostaje kao prazno nekada, nego ide dalje u svakom uzlaznom događanju, izvor koji putuje s rijekom. On izvire pri svakom radu, pri svakom događanju, pri svakom rastu i padu, u svakom obilju i siromaštvu; trajno aktivni izvor iz kojega uvijek ključa ta životna rijeka, tajanstvena, tamna dubina iz koje ustaje dan i ljudski lik; majčinski spremno krilo i oprezna zaštita. Ako je život ispravan, on uvijek može dospjeti u područje prisutnog početka. Ako se ne zaplete stvarima nego uvijek zna ostati priseban, ako on samo ne govori, ne radi i ne poduzima nego se zna smiriti, uprisutniti, oslušivati ono što je u njemu i u onom što se odvija u nutrini bića, onda on ima vezu s onim područjem početka, može se u njemu osjećati sigurnim i nošenim i iz njega se uvijek obnavljati...

I opet ne ostaje taj kraj, onaj pravi, to dovršenje samo tamo gdje nakon njega ništa više ne dolazi, nego on djeluje unaprijed. Već u trenutku početka djeluje kraj i sebi privlači to životno. U svaki trenutak kraj prodire i biva izazivan. Ako se taj trenutak pokori, ako se ispravno ostvari, onda on dobiva pečat koji ga izvlači iz samog vremena i povezuje s vječnošću. Ako se našlo dvoje ljudi i želi zajedno živjeti svoj život, onda oni opet teže k tom području početka. Oni bijahu najprije dvoje samaca, svatko za sebe, s vlastitim počinjanjem i posebnim putem, sada

zajednički traže onaj početak, ulaze u njega i iz njega izlaze u novom izdanju: njih dvoje, a u isti mah životno jedinstvo. To radi ljubav. Sad je tu nešto novo, i odsad dalje djeluje. I njega (to novo) pozivlje posebno dovršenje koje se već od prvog trenutka diže s ruba i traži ostvarenje. I taj početak mora biti prisutan kroz cijeli život, kao izvor i plovna dubina i sigurna zaštita. I dovršenje mora unaprijed djelovati u smislu zadatka koji traži da mu budu vjerni i do kraja ga izvrše.

To je otajstvo Bog blagoslovio od prvih dana i u Kristu podigao na sakramenat. Ulaskom u kršćanski brak zaručnici ulaze u to Božje otajstvo i u tom otajstvu postaju "dvoje u jednom tijelu", životno jedinstvo koje ne krnji osobu, nego je čuva i posvećuje. Božja je snaga na djelu i pomaže da se u dvoje vodi život u kojem se nalaze slobodni, bogobojazni ljudi. Taj sakrament ženidbe nije nešto što bi se jednom obavilo pa onda prošlo, nego životni početak od Boga koji ide sa supružnicima i od kojega za njih život mora iznova ići uzlazno. Nalaziti se u kršćanskom braku znači poznavati tu neisrcpnu početnu snagu i znati kako je ona također snaga da se zajednički život dovede do ispunjenog kraja i njegove važnosti. A u međuvremenu je svakidašnjica. Njezina muka i iskušenje jest ta svakidašnjost, naviknutost na mnoge stvari, starost u dosadi. Život je tako dugo životan dok ima moć stvaranja. Ne stvaranja izvana, promjenama i poticajima, nego iznutra. Ta moć samoobnavljanja dolazi od tog početka, pa je obećano da se može pobijediti svakidašnjica koja nastaje iz te najbliže blizine, iz tih najtežih navika, iz tog poziva na nemar, razočaranje i dosadu. Vezati se u kršćanskom braku znači vjerovati u to obećanje i u toj vjeri prihvatiti brak s drugim.

(Iz: *Im Spiegel und Gleichnis*, str. 49-56.)
(S njemačkog preveo Karlo Bašić)